

מאורות הדף היומי

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

בית המדרש דחסידי סוכטשוב בני-ברק

כולל דחסידי סוכטשוב

כולל "סנה משה" ע"ש הרה"ח ר' משה יצחק זיסר ז"ל

בית מדרש למגידי שיעור "דף היומי"

חתימת סופר 3 ת.ד. 471 ב"ב טל. 03-5775333

יו"ל ע"י ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א • לע"נ הר"ד מרדכי קלמן (מוטי) זיסר ב"ר משה יצחק ז"ל

בס"ד, י"ז אב תשע"ט

מסכת תמורה ל' - כריתות ג' • סופרים ה', א' - ה', ו'

גליון מס' 1056

השבוע בגליון

- ◆ חובת הדאגה לכלבים
- ◆ יהודי חולה יאכל את הנבלה ויתן את הטריפה לכלבים
- ◆ איסורי הנאה בנרות חנוכה
- ◆ דינו של האפר שנתר משריפת חמץ בפסח

◆ הבדל בין שריפה לשריפה

- ◆ עונש כרת - כרת ממה?
- ◆ שלושה סוגי כרת
- ◆ עונש כרת כהתאבדות
- ◆ לחלל את השבת כדי להציל יהודי מעונש כרת

דף ל/ב שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים חובת הדאגה לכלבים

מסכתנו דנה מספר פעמים, אם "פודים את הקדשים להאכילם לכלבים", היינו: אם יש לפדות קרבן טריפה שאינו ראוי להקרבה, לשלם את דמיו להקדש ולהאכיל את בשרו לכלבים, והגמרא מוכיחה כי דינו לשריפה, ואין להאכילו לכלבים.

יש לברר, אם נטיית הגמרא להאכלת הכלבים בבשר קדשים שנפסלו, אינה נובעת מן ההלכה אלא מן המציאות, שאוכל אשר אינו ראוי לאכילת אדם נאכל על ידי הכלבים, או שמא חז"ל נטו להאכיל בשר טריפה זה לכלבים, מחמת הפסוק (שמות כב/ל) "ובשר בשדה טריפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו".

על פסוק זה כתוב במכילתא, "למדך הכתוב שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה, שנאמר, ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו, אמר הקב"ה תנו לו שכרו". כלומר, כלבי מצרים הוכו גם הם במכת בכורות, שכל בכורותיהם התפגרו, והקב"ה גזר עליהם לבל ינבחו בצערם, כדי שלא יבהלו את בני ישראל (אבן עזרא שמות יא/ז). בשכר שתיקתם זו, זכו הכלבים להעדפה בהאכלת בשר שאינו ניתן לאכילה.

ברם, חיפוש מדוקדק ברמב"ם, טור וב"שולחן ערוך" אינו מעלה כל איזכור לכך שיש מצווה לתת בשר טריפה לכלבים, אכן, הרמ"א ("שולחן ערוך" יו"ד סי' קי"ז סעי' ד') כותב, כי מותר למכור בשר טריפה ובשר נבלה לנוכרי, ובעל "מנחת חינוך" (מצווה ע"ג) מעיר, כי אומנם בראשונים, באחרונים, ובפוסקי ההלכה לדורותיהם, לא הוזכרה מצוות האכלת בשר טריפה לכלבים, ומוני המצוות גם כן לא מנאוה במניין המצוות, אך בעלי התוספות (יומא לו/ב ד"ה "לאו"), הם היחידים אשר נוקטים, כי דברי התורה "לכלב תשליכון אותו" הם ציווי והוראת מצווה להשליך בשר לכלב, כדברי המכילתא הנזכרים, ומי שאינו עושה כן מבטל מצווה מן התורה!

דבר העורך

הדף היומי - פשוטו כמשמעו

בימים אלו אלפים נודדים מבתיהם, מתרוצצים ומתייגעים כדי לזכות במעט מנוחה, אך עיינו הרואות כי לומדי הדף היומי אינם זונחים את חוק לימודם בכל מקום שבו הם שוהים. חיזוק רב בנושא קביעות עיתים לתורה בכל עת ובכל שעה, אפשר לשאוב ממכתב שקיבלנו לפני כמה שנים:

יהודי של דף היומי

לפני כשנה הלך מעימנו הר"ר יצחק בורג ז"ל. ר' יצחק היה אוד מוצל מאש, שנתר ילד יתום ובודד אחרי המלחמה, ולא זכה בצעירותו לשקוד על דלתי התורה, אך אהבת התורה ולומדיה יקדה בליבו.

לפני מספר שנים, כאשר העתיק את מקום מגוריו לבני ברק, זכה להגשים את שאיפתו ולקבוע עיתים לתורה בבני ברק, בשיעור דף יומי רב משתתפים.

לעילוי נשמת

הר"ר **אהרן סלומון** ז"ל ב"ר זאב ז"ל

נלב"ע י"ז באב תשמ"ח תנצב"ה

הונצח ע"י בנו ידידנו הר"ר **זאב סלומון** ומשפחתו שיחיו - בני ברק

לעילוי נשמת

הר"ר **מנחם ספרברג** ז"ל

ב"ר מרדכי שמעון ז"ל
יליד ירושלים, מייסד יקבי אפרת
נלב"ע כ"א מנחם אב תשס"ח

תנצב"ה

הונצח ע"י בני משפחתו שיחיו

לעילוי נשמת

הרב **אריה לייב פלטובסקי** ז"ל

בן הרב בנימין ז"ל

נלב"ע כ"א מנחם אב תשע"ג

תנצב"ה

לעילוי נשמת

הר"ר **מרדכי צבי** ז"ל

ב"ר שלמה זלמן ז"ל
נלב"ע י"ח אב תשל"ב

תנצב"ה

הונצח ע"י בני משפחתו שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ר **נחמיה מנדלבאום** ז"ל ב"ר חיים ז"ל נלב"ע כ"א באב תשנ"ח

וזוג' מרת **סבינה** ע"ה ב"ר סלומון ז"ל נלב"ע י"ח באב תנצב"ה

הונצחו ע"י בנם ידידנו הר"ר **שלמה מנדלבאום** ומשפ' שיחיו - ת"א

יהודי חולה יאכל את הנבלה ויתן את הטריפה לכלבים: בעל ה"דברי אמת" נוהג אחר שיטת התוספות, ולפיכך הוא פסק חידוש מדהים: יהודי אשר נקלע למצב של פיקוח נפש והוא זקוק לאכול בשר, ואין לפניו כי אם בשר נבלה ובשר טריפה, לא יבכר את בשר הטריפה, משום שעל ידי כך הוא מבטל מצוות עשה מן התורה לתת את בשר הטריפה לכלבים, אלא יאכל את בשר הנבלה (עיי' שו"ת "בית יצחק" או"ח סי' צ"ה אות ג'). גם מדברי התשב"ץ עולה, כי לשיטה זו, שיש מצווה בהאכלת הכלבים, זו היא כוונת חכמינו ז"ל באומרם (אבות ב/א), "והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה" - שגם כאשר ייגרם לו הפסד מנתינת הבשר לכלב, יזכור כי מצווה הוא עושה ושכרה רב. כאמור, שיטה זו לא נפסקה להלכה.

עם זאת, גם לדעת בעלי התוספות אין המדובר בבשר שערכו רב, כי אם בבשר שערכו פחות, כפי שעולה מדברי בעלי התוספות (עבודה זרה כ"א ד"ה "רבי מאיר") לגבי נתינת בשר נבלה לגר תושב, שגם לדעת הסוברים שהיא מצווה מן התורה, מצווה זו אינה אלא לגבי בשר שערכו אינו רב, וההפסד הוא מועט (ועיי' "מחצית השקל" סי' תצ"ח ס"ק ח'). מעניין לציין את דברי ה"מאירי" (שבת יט/א) הבאים.

כידוע, בשבת אסור ליהודי להאכיל בעל חיים, אלא אם כן מוטל עליו לזנונו, ששלו הוא. שונים הם הכלבים, כותב ה"מגן אברהם" (או"ח סי' שכ"ד ס"ק ז', ועיי' ב"משנה ברורה" ס"ק ל"א, ועיי"ש שיש חולקים), שאפילו כלב שאין מגדלו בביתו מותר, "דמצווה ליתן לו מזונות". ה"מאירי" כותב, כי ייחודם של הכלבים נובע מן הציווי "לכלב תשליכון אותו", לאמר, אף על פי שאין מצוות עשה להאכיל כלב, אך בפסוק זה לימדנו התורה הנהגה כללית - לדאוג לכלב [ראה מש"כ בעניין זה הרב י. ניישטאדט שליט"א בקובץ "פעמי יעקב", כסליו תשס"ג].

דף לג/ב ואלו הן הנקברין ... ובשר בחלב...

איסורי הנאה בנרות חנוכה

במסכת חולין [דף י"א, מאמר בין בישול בשבת לבישול בשר בחלב] העלנו לדיון שאלה מרתקת אשר נידונה על ידי ה"שער אפרים" (סי' ל"ח). חתיכת חמאה נאסרה באכילה ובהנאה לאחר שהיא בושלה עם בשר, והתערב בה טעם הבשר. בעל החמאה היה אמור להשליכה לאשפה, אך ימי החנוכה קרבו ובאו, והוא העלה בדעתו להשתמש בחמאה כחומר בעירה לנרות החנוכה. בעל ה"שער אפרים" זצ"ל, שולל מכל וכל את הדלקת החמאה כנר חנוכה, ואת מסקנתו הוא מוכיח מסוגיות רבות ושונות בש"ס.

במאמר דאז התייחסנו לשאלה, אם הדלקת החמאה הבשרית נחשבת בישול בשר בחלב, שהרי החמאה וטעם הבשר שבה מתבשלים יחדיו. במאמר הנוכחי נתייחס לנידון זה מן הזווית של סוגייתנו. כידוע, אומר בעל ה"שער אפרים", לולב של עיר הנידחת העומד לשריפה והאסור בהנאה, אינו ראוי לקיום מצוות ארבעת המינים, שכן, אין אנו יכולים להחשיב את הלולב כבעל השיעור הנדרש ללולב, ארבעה טפחים, מאחר ש"כתותי מכתת שיעוריה", היינו: דין הכילוי המוטל עליו נוטל ממנו את שיעורו הכולל, וכבר כעת דבקים בו ההגדרות שיחולו עליו לאחר השריפה, ואז הלא היא פירוורים פירוורים ולא חפץ אחד.

גם נר חנוכה זקוק לשיעור, שניתן בו חומר בעירה בשיעור המספיק לדליקה מעת הדלקתו עד שתכלה רגל מן השוק, וממילא, אם הכלל "כתותי מכתת שיעוריה" יחול על החמאה הבשרית, לא ניתן יהיה להדליק בה נר חנוכה. אמת, משנה מפורשת היא בגמרתנו, כי בשר בחלב האסורים בהנאה, אינם נשרפים אלא נקברים, ומשכך, לכאורה, לא יחול עליהם הכלל "כתותי מכתת שיעוריה" [עיי"ש שחידש, כי גם נקברים שנשרפים, כתותי מכתת!], אך יש להמשיך ולקרוא את משנתנו (לד/א) בעיון, "כל הנקברים לא ישרפו"! אסור, איפוא, בכלל לשרוף חפצים האסורים בהנאה שדינם בקבורה. אמנם, איסור זה נובע מן החשש שייחנה מאפרם לאחר השריפה, וחשש זה אינו קיים בחמאה אשר לאחר שיכבה נר החנוכה לא יוותר ממנה מאום, אך מכל מקום, תקנת חכמים היא שאין משנים אותה [ראוי לציין, כי דין "כתותי מכתת שיעוריה" בנרות חנוכה, אינו פשוט כל עיקר. הישועות יעקב, או"ח סי' תרע"ג כותב כי אין בשיעור עד שתכלה רגל מן השוק, חשיבות של חפץ, אלא יש צורך בזמן מסויים הראוי לדליקה, ו"כתותי מכתת" אינו מרגע מזמן זה. ועיי' חידושי רבינו חיים הלוי הל' שבת פרק י"ז].

דף לג/ב ואלו הן הנשרפין חמץ בפסח

דינו של האפר שנתר משריפת חמץ בפסח

אדם שמצא חמץ בפסח אינו רשאי ליהנות ממנו, שהחמץ אסור בהנאה, ועליו לכלותו מיד מן העולם. מה דינו של האפר שנתר לאחר שריפת החמץ בפסח, האם איסור ההנאה נותר בו ואסור ליהנות מן האפר, או שמא איסור ההנאה פרח ונעלם. ה"טור" (או"ח סי' תמ"ה) כותב, כי התשובה לשאלה זו תלוייה ועומדת במחלוקת התנאים שבמשנתנו: "אבל ליהנות באפרו אחר ששרפו זה

הנמסר על ידי הגאון רבי יקותיאל דרווי שליט"א. מאז שהצטרף למשפחת הדף היומי נפתח פרק חדש בחייו.

כשרי יצחק פרש לגמלאות הוא עלה בקודש, והצטרף מיד למחרת לכולל דף היומי על מנת לחזור ולהכין את השיעור, וכן הצטרף לשיעורים נוספים, כך שעסק כל היום בלימוד הדף כאברך צעיר.

השעה היומית הפכה ליום שכולו תורה, בבחינת "אשרי מי שעמלו בתורה", ובס"ד זכה ללמוד מחזור שלם ולסיים את הש"ס, כאשר על מרבית הדפים חזר מספר פעמים.

ר' יצחק מעולם לא אחר לשיעור, והיה מקפיד להקדים לסדר את הספסלים למשתתפי השיעור ולהכין עבורם גמרות. אף בתקופת חליו לא עלה על דעתו להפסיד שיעור, ולומדי השיעור לא העלו על דעתם שר' יצחק הגיע לשיעור אחרי טיפולים רפואיים, או הישר מבית החולים.

עד כמה היה הדף היומי מרכז חייו, ועד כמה יכולים אנו לקחת מוסר ממנו, אפשר ללמוד מן המקרה הבא.

ערב אחד התכנסנו כל בני המשפחה, וערכנו לו מסיבת הפתעה. ההתרגשות היתה גדולה, להיות ביחד באירוע משמח, אך דבר אחד לא לקחנו בחשבון. את המסיבה קבענו למוצאי שבת, ובאותו מוצ"ש התקיים גם השיעור בדף היומי.

כשהתקרב זמן השיעור קם ר' יצחק והודיע לכל הנוכחים שהתכנסו לכבודו, שהשיעור בדף היומי עומד להתחיל ועליו ללכת!

כל הלחצים לא הועילו, לא רק שר' יצחק לא ויתר על השיעור, אלא הקפיד כמובן להגיע לפני הזמן. **עבורי**, חתנו, מגיד שיעור ותיק בדף-היומי, היה זה שיעור מאלף. תמיד הכרתי את המתרגם השני, היינו, את מסירות הנפש של מגידי השיעורים, שמגיעים יום יום למסור שיעור ומוותרים על אירועים, והפעם ראיתי את מסירות הנפש של הלומדים.

בברכת התורה

איל פורת

הרי לנו יהודי מבוגר שזכה לכל מה שכל אדם מאחל לעצמו לעת זקנותו - משפחה חמה, תומכת אוהבת ואוהדת, והנה, באחד הרגעים המשפחתיים המיוחדים ביותר, כאשר הם עורכים לו מסיבת הפתעה, הוא משריש בהם אהבת תורה עצומה, כאשר הוא קם ומצהיר, תודה לכם, באמת תודה, אבל... הדף היומי.

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעבודה מרתקת שניתן ללמוד מהם מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי, ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה. כתובתנו: ת.ד. 471 בני ברק. ספק: 03-570-67-93 דוא"ל: mendelson@meorot.co.il

ברכת התורה, העורך

פנינים

דף לב/ב המקדיש עולה לבדק הבית
על מות לבן

בן היה לו לרבי מנחם זמבה, הי"ד, שנפטר בן י"ט שנים בלבד. שבועות אחדים אחר נישואיו לבת בנו של ה"שפת אמת" מגור זצ"ל חלה ונסתלק.

רבי מנחם הדפיס אז את ספר חידושייו "גור אריה יהודה" המעוטר בהסכמותיהם הנלהבות והמשתוממות של גדולי הדור לנוכח גאונותו של הגאון הצעיר.

בהקדמתו כותב רבי מנחם, כי ספר זה בבחינת "הקדיש עולתו לבדק הבית". בנו היה בבחינת עולה תמימה לה; קרבן תמים בלא חטא. הדפסת הספר מוסיפה עליו קדושת בדק הבית, לחזק ביתו של הקב"ה בעולמו, שהוא בזמננו ארבע אמות של הלכה ותורה בלבד.

דף לד/א הנשרפין אפרם מותר

אפר ל"שבע ברכות"

יושב היה הגר"ח מבריסק זצ"ל עם מספר תלמידי חכמים והרצה בפניהם הסבר בדברי תוספות מסויים. רב אחד שהאזין לדברים הגיב: אינני גורס הסברים וחילוקים; אין לי אלא דברים ככתבן.

אמר לו הגר"ח, אמשול לך משל:

בעניין אפר הנשרפים, שהוא מותר, מובא בראשונים הסבר, כי האפר הוא פנים חדשות; לשיטתך, שאין לנו אלא דברים ככתבם, הרי

תלוי בפלוגתא דרבי יהודה ורבנן, לרבי יהודה שהוא בשריפה מותר דקיימא לן כל הנשרפין אפרן מותר ולרבנן אסור דכל הנקברין אפרן אסור".

נבאר את הדברים.

דברים רבים נאסרו בהנאה על ידי התורה. בסוגייתנו מבואר, כי אלו שדינם בשריפה, אפרם מותר בהנאה, ואלו שדינם בקבורה, נותרים באיסורם גם לאחר מכן. את ההבדל בין הנקברים לבין הנשרפים מבארים בעלי התוספות, כי אלו שמצווה לשורפם, הרי נתקיים בהם דינם, היינו, הסיבה שגרמה לאיסור ההנאה מהם, היא זו שמתילה את חובת שריפתם, ומשנתקיימה בהם מצווה זו, בטל איסור ההנאה. ברם, החפצים שדינם בקבורה, אין זה אלא כדי להעלים מחשש שתגרם תקלה על ידם, אך הקבורה אינה מצוותם, וממילא אין בכוחה כדי להסיר מסירה מהם את איסור ההנאה.

רבי יהודה וחכמים נחלקו, מה דינו של חמץ שנמצא בפסח. לדעת רבי יהודה דינו בשריפה, ולדעת חכמים ניתן גם לפוררו ולזרותו ברוח. מכאן הסיק ה"טור", כי לדעת רבי יהודה שמצוותו בשריפה, לאחר השריפה בטל איסור ההנאה שבו, ולדעת חכמים שאין מצוותו בשריפה, החמץ אינו נמנה על ה"נשרפים" שהשריפה מתירה את איסור ההנאה שבהם, אלא על איסורי ההנאה הנותרים באיסורם גם לאחר כילוים.

כיצד נוצר הבדל בין שריפה לשריפה: קושיה חמורה הניח הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל על מסקנתו של ה"טור". אין כל ספק, כי בעלי התוספות לא התכוונו לכך שפעולת השריפה, החום, הגיצים והעשן, מפריחים את איסור ההנאה, אלא שכל חפץ האסור בהנאה שמצווה לכלותו מן העולם, איסורו בטל עם כילויו, ואילו חפצים שמצווה לקוברם ולא לכלותם, אין איסורם בטל משכך, הרי הן רבי יהודה והן חכמים אומרים, כי יש לכלות חמץ שנמצא בפסח, לרבי יהודה יש לשורפו, וחכמים מוסיפים ואומרים כי ניתן גם לכלותו על ידי פירוורו וזרייתו ברוח. נמצא, כי הן לרבי יהודה והן לחכמים ניתן לקיים את המצווה על ידי שריפת החמץ, מה הבדל, איפוא, מצא הטור בין שריפתו של רבי יהודה לשריפתם של חכמים, עד שקבע כי לדעת רבי יהודה האיסור בטל ולדעת חכמים האיסור אינו בטל? [אכן, אחרונים רבים סוברים, כי לדעת הרמב"ם אין כל הבדל בין שיטת חכמים לשיטת רבי יהודה, ולפי שניהם, לאחר שריפת החמץ הוא מותר בהנאה].

תמימה גדולה זו, זכתה ליישוב נפלא מאת רבינו הגאון רבי חיים מבריסק זצ"ל.

המצווה אינה מפריחה את האיסור כבמטה קסם: הבה נעיין רגע קט בסיבת היתר איסור ההנאה לאחר שקויימה בחפץ מצוות שריפתו. אין להביט על כך באופן שטחי - קויימה מצווה, פרח האיסור. לא ולא. הנה, פלוני בישל בטעות בשר בחלב, הם אסורים בהנאה, אך אין כל מצווה לכלותם מן העולם. בצערו כי רב נדר נדר לאמר, כי ישרוף את התבשיל הלזה. נדר וקיים. בשריפת התבשיל הוא יקיים את מצוות הנדר. האם מפני שבמעשה השריפה בוצעה מצווה, יש בכך כדי להתיר את איסור ההנאה? הכל מבינים שלא, שאין כל קשר בין קיום המצווה על ידי השריפה לבין החפץ האסור בהנאה. רק כאשר מצוותו של החפץ עצמו היא בשריפה, וכך הוא דינו, הרי זה כמו הושלמה משימתו והאיסור הותר.

שריפה כמצווה, ושריפה כאמצעי: מעתה, אומר הגר"ח, רבי יהודה וחכמים לא נחלקו באופני כילוי החמץ בלבד, אלא מחלוקת עצומה ניטשת ביניהם, האם חמץ בפסח שנמצא ברשותו של יהודי, "מצוותו" בכילויו, או שמא מצווה לכלותו כדי שלא ייוותר חמץ ברשות היהודי. ובמילים אחרות, האם זו מצווה ב"חפצא", בחמץ, או מצווה על ה"גברא" על האדם. לדעת רבי יהודה זוהי מצוות החמץ הזה, זהו דינו, שיישרף, ומשכך, לאחר שקויים בו את אשר יש לקיים, פורח איסור ההנאה. לדעת חכמים, שריפתו היא אמצעי בלבד למנוע איסור חמץ מבעליו, ואין בה מהות עצמית, אשר בכחה להתיר את איסור ההנאה. לפיכך כתב הטור, כי אפר חמץ שנשרף מותר בהנאה לדעת רבי יהודה, ואסור בהנאה לדעת חכמים (חידושי רבינו חיים הלוי, הל' חמץ ומצה פ"א הל' ג').

דף ב/א שלושים ושש כריתות בתורה

עונש כרת - כרת ממה?

מסכתנו, מסכת כריתות, פותחת במניין חייבי הכריתות, ובהלכות הנובעות מעונש הכרת. ביצוע רוב העונשים שבתורה הופקד בידי בית הדין; מלקות, סקילה, שריפה, הרג, חנק וקנס ממון. שונים הם מספר איסורים מן התורה, שתורתנו הקדושה מציינת כי העובר עליהם ממיט על עצמו מיתה בידי שמים או עונש כרת.

שלושה סוגי כרת: 'כרת' מלשון כריתה, "הכרת תכרת הנפש ההיא" (במדבר טו/לא). הרמב"ן (ויקרא יח/כט) מבאר, כי עונש הכרת הוא אובדן, שעובר העבירה מאבד חלק מעצמו, אך היקף האובדן תלוי בעובר העבירה ובחומרת העבירה, כפי שרומזים שלשת הפסוקים העוסקים בכריתות. הצדיק שגברה תאוותו עליו ונכשל בעבירה שעונשה כרת, ימות בקיצור שנים, אך יהיה לו "חלק בעולם

חוויה רוחנית מרגשת

ספרון חודשי ללימוד יומי קצר בכל יום משנה אחת הלכה אחת וקטע מהגמרא

לחודש התנסות חינם!

חייג עכשיו: *3029

או שלח מייל לדוא"ר veten@meorot.co.il

שעלה בידינו דין חדש: לסעודת שבע ברכות של חתן בשבעת ימי נישואיו, יש צורך, כידוע, ב'פנים חדשות'. כאשר לא נמצא, נוכל להביא מעט אפר... (אישים ושיטות).

צעילוי נשמת

הר"ר **אהרן פרוץ** ז"ל
ב"ר יוסף זאב ז"ל נלב"ע בעש"ק ז' בתשרי תש"ם
ופרופ' **מנחם צבי קדרי** ז"ל
ב"ר יהושע ז"ל נלב"ע י"ז באב תשע"א
תנצב"ה
הונצחו ע"ד ר' יוסף הר"ר מיכל פרוץ ומשפ' שיחיו

צעילוי נשמת

מרת **פאניה מושקובסקי** ע"ה
בת הר"ר אהרן ז"ל
נלב"ע י"ט באב תשנ"ח
תנצב"ה
הונצחה ע"י נכדה ידידנו
הר"ר אפרים ברוך ומשפ' שיחיו - גבעתיים

לעילוי נשמת

הר"ר **רפאל קליימן** ז"ל
ב"ר יוסף הלוי ז"ל נלב"ע כ"א במנחם אב תשע"א
תנצב"ה
הונצח ע"י המשפחה שיחיו

הנשמות... כי צדיק היה, ויהיה לו עוד חלק לעולם הבא... שאחרי התחיה" - על כך נאמר (ויקרא יז/ז) "ונכרת האיש ההוא", האיש בלבד ללא הנפש. מי שעוונותיו מרובים, נפשו "נכרתת מעולם הנשמות... ואלו אין להם כרת בגופם אלא פעמים שיחיו ויגיעו... עד זקנה ושיבה" - "ונכרתה הנפש ההיא", הנפש בלבד ללא האיש. הרשעים הגמורים נידונים לכרת הן בעולם הזה והן בעולם הבא, "והוא הנאמר בו (במדבר טו/לא), כי דבר ה' בזה ואת מצותו הפר הכרת תכרת הנפש ההיא עונה בה, ודרשו (שבועות יג/א) הכרת - בעולם הזה, תכרת - לעולם הבא, לומר שהוא ימות בנוער... שלא תחיה נפשו בתחיית המתים ואין לה חלק לעולם הבא".

ותשובה... מעבירין את רוע הגזירה: ראוי לציין, להזכיר ולהדגיש, כי רב כוחה של התשובה לכפר על החטאים ולזכות לחיי העולם הבא, כדברי הרמב"ם (הל' תשובה פ"ג הל' י"ד): "במה דברים אמורים שכל אחד מאלו אין לו חלק לעולם הבא, כשמת בלא תשובה, אבל אם שב מרשעו ומת והוא בעל תשובה הרי זה מבני העולם הבא שאין לך דבר שעומד בפני התשובה, אפילו כפר בעיקר כל ימיו ובאחרונה שב, יש לו חלק לעולם הבא, שנאמר שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר ה' ורפאתיו" (עיי' תוס' כתובות לב/ב ד"ה "דין", ו"תפארת ישראל", סנהדרין, סוף פ"ט שסיים את כל העניין).

עונש כרת כהתאבדות: כדי לקבל מושג על חומרתו המופלגת של עונש כרת, ניתן להביא את חידושו הנפלא של ה"מנחת חינוך" (מצווה רל"ט) הכותב, כי מלבד חובתו של האדם להתריע בחבירו העובר עבירה מפני מצוות התוכחה, הרי הוא חייב להתריע בו מכח הציווי (ויקרא יט/טז) "לא תעמוד על דם רעך", שאם הרואה את חבירו טובע בנהר חייב להצילו, "על אחת כמה וכמה דאם יכול להצילו מהעבירה שהיא אבידת נפשו וגופו רחמנא ליצלן, בוודאי חייב להחזירו למוטב ולהצילו". ואילו הגר"י פערלא זצ"ל (בביאורו לספר המצוות לרס"ג עשה כ"ח) דן, אם העובר עבירה שעונשה כרת, הרי הוא כמאבד עצמו לדעת!

לחלל את השבת כדי להציל יהודי מעונש כרת: הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל (שו"ת "אגרות משה" אורח ח"א סי' קט"ז ענף א') כותב בדעת בעלי התוספות, כי כאשר אדם עבר עבירה שעונשה כרת והוא מתחרט על כך, מותר לחלל שבת כדי להצילו מעבירה זו, שכן, הרי זה פיקוח נפש לכל דבר ועניין! וכגון, יהודי שעבר עבירה והניח בצק בתנור בשבת, כדי שייאפה. טרם נאפה הבצק, הוא אינו עובר על איסור תורה, שהמלאכה לא התקיימה. אם באותה שעה הוא חזר בתשובה, מותר ליהודי אחר לחלל שבת כדי להוציא את הפת מן התנור, על מנת שהלה לא ייענש במיתה, ואף על איסור דאורייתא הוא רשאי לעבור כדי להצילו מן העבירה [רדיית פת מן התנור היא איסור דרבנן]. (ועיי' "דברות משה" שבת סי' ג', ובספר "משנת פיקוח נפש" סי' ס').

ותן חלקנו. דרך חדשה ללימוד שלך

לא בכל יום אפשר לצאת למסע חדש, מההתחלה. בימים אלו מסיימים אלפי לומדי "ותן חלקנו" מחזור לימוד יומיומי של 12 שנים!... ומתחילים את סבב לימוד הש"ס, יחד עם קטעי גמרא, הלכה והגות חדשים. זוהי ההזדמנות שלך לקבוע 'עיתים לתורה'. לומדים כמה דקות חוכים בסיפוק רוחני עצום!

חדש ראשון התנסות חינם
קבע עיתים ללימוד < עכשיו > **3029***